

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Stadsfastighetsnämnden	Gäller för: Göteborgs Stads nämnder och förvaltningar	Diarienummer: SFF-2023-01183	Datum och paragraf för beslutet: 2023-06-15 §118
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: 2024-12-17 § 215	Dokumentansvarig: Elsäkerhetssamordnare, Göteborgs Stad

Bilagor:
Göteborgs Stads egenkontrollprogram för elsäkerhet

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna riktlinje.....	4
Vem omfattas av riktlinjen	4
Bakgrund	4
Koppling till lagstiftning	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Stödande dokument.....	5
Riktlinje	5
Inledning.....	5
Grundprincip för elsäkerhet:.....	6
Uppgifter som ska utföras inom elsäkerhet	6
Uppgifter som ska utföras av förvaltningar inom Staden:.....	6
Samordning av elsäkerhet inom stadens förvaltningar	7
Uppföljning.....	7
Bilagor	7

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med denna riktlinje är att tydliggöra arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningarnas krav på elsäkerhet samt ge stöd i hur dessa kan omhändertas inom berörda förvaltningar och nämnder inom Göteborgs Stad.

Kraven är väl reglerade och kan delas upp i tre ansvarsområden:

- arbetsgivarens ansvar för personalens säkerhet och kompetens
- innehavarens ansvar för elektriska starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar
- ledningens ansvar för utförande av elinstallationsarbete.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tills vidare för Göteborgs Stads förvaltningar och nämnder som efter analys av verksamheten visar sig berörda av något av arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningarnas tre ansvarsområden avseende elsäkerhet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige (KF) tog i maj 2019 genom Handling 2019 nr 100 beslut att komplettera lokalnämndens reglemente (övertaget av stadsfastighetsnämnden) och utöka nämndens uppdrag att omfatta samordningsuppdraget att tillsammans med berörda nämnder i KF:s ställe säkerställa att kommunen fullgör vad som står i elsäkerhetslagen¹ och dess förordningar.

Denna riktlinje är framtagen som en vägledning för berörda nämnder och förvaltningar i sitt elsäkerhetsarbete och därigenom skapa förutsättningar för Göteborgs Stad att ta det ansvar som åligger dem i enlighet med arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningens krav på elsäkerhet.

Koppling till lagstiftning

Elsäkerhetslagen¹ och dess förordning med tillhörande föreskrifter syftar till att främja hög elsäkerhet och minska risker för att el orsakar person- eller sakskada. Lagen reglerar skyldigheter för utförande av elinstallationsarbete samt för den som innehar elektriska anläggningar och utrustningar.

Enligt arbetsmiljölagen² ska arbetsgivaren förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Elsäkerhet ska hanteras på samma sätt som andra risker genom att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

¹ SFS 2016:732

² SFS 1977:1160

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna riktlinje
Göteborgs Stads säkerhetspolicy	Policyn anger grundkraven samt tydliggör ansvar för stadens säkerhetsarbete.
Göteborgs Stads egenkontrollprogram för elsäkerhet (bilaga 1)	Egenkontrollprogrammet innefattar organisation, system, rutiner och övriga åtgärder som krävs för att Stadens elinstallationsarbeten ska utföras i enlighet med gällande regelverk.

Stödande dokument

Som stöd till denna riktlinje finns vägledning bland annat i form av utgivna handböcker från de ansvariga myndigheterna på området.

- Elsäkerhetsverkets handbok för elinstallationsföretag
- Elsäkerhetsverkets handbok för innehavare av elanläggningar
- Arbetsmiljö- och Elsäkerhetsverkets handbok – Arbete vid risk för elektrisk fara

Riktlinje

Inledning

Ett effektivt och verkningsfullt elsäkerhetsarbete är viktigt för alla anställda inom Göteborgs Stad och för våra kunder; boende, besökare och näringsliv.

Systematiskt elsäkerhetsarbete är främst ett förebyggande arbete som måste ske med kontinuitet. Det är viktigt för att förhindra personskador genom att förebygga tillbud och olyckor på grund av el. Bristande underhåll av elektriska anläggningar och elektriska utrustningar är också en vanlig brandstiftare varav en stor del kan upptäckas genom att utföra föreskriven tillsyn.

Staden har ett flertal viktiga samhällsfunktioner bland annat vattenförsörjning, kommunikation, renhållning, vård, bostäder och utbildning som har behov av en robust strömförsörjning med höga krav på elsäkerhet.

Göteborg Stad är som ägare av fastigheter och lokaler ofta innehavare av elektriska anläggningar och elektriska utrustningar. I sin innehavarroll är man även en stor beställare av tjänster som påverkas av elsäkerhetslagstiftningen. Som utförare av elinstallationer är Göteborgs Stad att betrakta som elinstallationsföretag. Dessutom är Staden arbetsgivare med ansvar för personalens arbetsmiljö, en arbetsmiljö som även innefattar elsäkerhet.

Det eltekniska området är under stark utveckling och nya produktionskällor och konsumtionsmönster är viktiga att beakta, inte minst när det gäller rutiner inom elsäkerhet så att risk för person- och saksador minimeras även om teknikutvecklingen går snabbt.

Grundprincip för elsäkerhet:

Elsäkerhet ska ingå som en naturlig del i verksamheten och ska utvecklas, vidmakthållas och följas upp genom ett långsiktigt systematiskt arbetssätt. Vi ska vidareutveckla en anda och medvetenhet som medför en god arbetsmiljö inom elsäkerhet.

- Personal som utför åtgärder på elektriska anläggningar och elektriska utrustningar där elektrisk fara kan förekomma ska ha den säkerhetskompetens som de aktuella uppgifterna kräver. Personalen ska ledas av chefer som erhållit kunskap om elsäkerhet och har tilldelats befogenheter samt resurser för att leda sin personal.
- Elektriska anläggningar och elektriska utrustningar ska skötas i enlighet med kraven i elsäkerhetslagstiftningen och eventuella krav från försäkringsbolag. Detta för att förebygga person- och saksador på grund av elektrisk ström och att våra system är driftsäkra över tiden.
- Uppgifter inom elsäkerhetens ansvarsområden ska vara tydliga och fördelade till chefer och andra medarbetare med erforderlig kompetens och befogenheter inom organisationen.

Uppgifter som ska utföras inom elsäkerhet

Respektive nämnd ansvarar för att uppgiftsfördelningen till förvaltningsdirektören även omfattar uppgifter inom elsäkerhetslagstiftningens krav. Elsäkerhetsarbetet är varje nämnd eller förvaltnings egna ansvar och måste finansieras inom sina ekonomiska ramar.

Beroende på uppdrag blir påverkan av arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningens krav varierande inom stadens olika verksamheter. Mot denna bakgrund krävs att arbetet inleds med en analys för att fastställa i vilken omfattning som verksamheten är berörd av kraven.

Uppgifter som ska utföras av förvaltningar inom Staden:

1. En övergripande analys som ger svar på om verksamheten påverkas av något av elsäkerhetens tre ansvarsområden.
2. För de verksamhetsområden som påverkas av något av de tre ansvarsområdena inom elsäkerhet ska en fördjupad analys utföras som svarar på:
 - a. Vilket eller vilka ansvarsområden är aktuella?
 - b. Var i organisationen sker påverkan av kraven?
 - c. Vem eller vilka delar av personalen inklusive chefer är berörda?
 - d. Finns det rutiner för att omhänderta de uppgifter inom elsäkerhet som är aktuella?
 - e. Finns det utrymme för förbättringar, tex rutiner, dokumentation, kompetens mm?

3. Chefer som leder verksamheter som påverkas av arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningens krav på elsäkerhet ska ges möjlighet till chefsutbildning inom elsäkerhet.
4. Roller och uppgifter ska tydliggöras för berörd personal.
5. Se till att berörd personal har den säkerhetskompetens som krävs för uppgiften och tillgång till lämplig skyddsutrustning.
6. Kontinuerligt arbeta för att bibehålla kvaliteten i det systematiska elsäkerhetsarbetet över tid.

Samordning av elsäkerhet inom stadens förvaltningar

Göteborgs Stad har tillsatt en samordningsfunktion för elsäkerhet, benämnd elsäkerhetssamordnare, med uppgift att stödja stadens förvaltningar i arbetet med att analysera, implementera och vidmakthålla ett systematiskt elsäkerhetsarbete.

Respektive verksamhetsområde som berörs eller kan beröras av arbetsmiljö- och/eller elsäkerhetslagstiftningens grundkrav på elsäkerhet kan avropa stöd.

Uppföljning

Varje förvaltning ansvarar för att bedriva och följa upp sitt systematiska elsäkerhetsarbete i enlighet med denna riktlinje-

Stadsfastighetsförvaltningen ansvarar för att årligen följa upp och sammanställa samtliga förvaltningarnas systematiska elsäkerhetsarbete.

Bilagor

1. Göteborgs Stads egenkontrollprogram för elsäkerhet